

RC 30 - Sociology of Work

Jolanta Kulpinska
University of Lodz
Kasprzaka 55-8
91078 Lodz
POLAND

Marc Maurice
LEST - CNRS
35, avenue Jules Ferry
13626 Aix-en-Provence Cedex
FRANCE

RC 31 - Sociology of Migration

Hans-Joachim Hoffmann-Nowotny
Institut fuer Soziologie
Universitaet Zurich
Wiesenstrasse 9, CH 8008
Zurich, SWITZERLAND

Daniel Kubat
Department of Sociology
University of Waterloo
Waterloo, Ontario N2L 3G1
CANADA

RC 32 - Women in Society

Pamela Roby
Department of Sociology
University of California
Santa Cruz, CA 95064
U.S.A.

Yorkanka Tropolova
Comité des Femmes Bulgares
Patriarch Teutimi 82
Sofia
BULGARIA

RC 33 - Logic and Methodology
in Sociology

Edgar F. Borgatta
Institute on Aging RD 34
University of Washington
Seattle, Washington 98195
U.S.A.

Manfred Kluchler
ZUMA 6800
Manheim B2, 1
F.R.G.

RC 34 - Sociology of Youth

Peter E. Mitev
The Institute for Scientific
Research of Youth
University of Sofia
Sofia
BULGARIA

Jerold M. Starr
West Virginia University
Morgantown, W.V. 26506
U.S.A.

RC 35 - Committee on Conceptual &
Terminological Analysis

Henry Teune
Dept. of Political Science
University of Pennsylvania
Philadelphia, Penn. 19104
U.S.A.

Alberto Marradi
Viale Duse, 23
50137 Firenze
ITALY

RC 36 - Alienation Theory &
Research

Felix Geyer (until January 1st, 1983)
SISWO, P.O. Box 19079
1000 GB Amsterdam
THE NETHERLANDS

Davis Schweitzer
Dept. of Anthropology & Sociology
University of British Columbia
6303 N.W. Marine Drive
Vancouver, B.C. V6T 2B2
CANADA

RC 37 - Sociology of Arts

Ivan Vitanyi
Művelődésutató Intézet
Corvin tér 8
H-1251 Budapest
HUNGARY

Vera L. Zolberg
5726 S. Kenwood
Chicago, Illinois 60637
U.S.A.

KEYNES, SCHUMPETER I LA SOCIOLOGIA

L'any 1983 és any de necrològiques i d'aniversaris. Ací, volem retre ho menatge humil a dos grans economistes del nostre segle, nascuts el 1883. John Maynard Keynes i Joseph Alois Schumpeter varen transcendir llur disciplina i àrea de coneixement: l'economia, al camp més general de la ciència social. Sobre un rerafons de familiaritat amb la història, ambdós reflexionaren sobre les societats capitalistes del seu temps. Es desprèn optimisme de llurs anàlisis de la capacitat del sistema econòmic per a superar les crisis cícliques i l'aparició de nous agents socials (l'empresari innovador) que dinamitzarien l'economia i societat del capitalisme avençat o "reformat".

Molts fenòmens socials actuals com ara, la burocratització, la desaparició gradual i progressiva de la propietat privada de l'empresa, la intervenció de l'estat en l'economia, la possible convergència cap al socialisme; són presents en moltes de llurs anàlisis i prediccions. En les obres més conegudes de Keynes (Teoria general de l'ocupació, l'interès i el diner, 1936) i Schumpeter (Capitalisme, socialisme i democràcia, 1942) s'estudia el present i futur del desenvolupament econòmic del capitalisme monopolista i les societats post-industrials.

D'ambdós grans personatges de la teoria i política econòmiques, Schumpeter fa referència explícitament i concretament a la sociologia. En un capítol: "Wie studiert man Sozialwissenschaft?" del seu llibre: Aufsätze zur ökonomischen Theorie (J.C.B. Mohr, Paul Siebeck Tübingen 1952) i al capítol 3: "Algunos desarrollos de campos limítrofes" de Historia del pensamiento económico (Ariel, Barcelona 1971), Schumpeter estableix les vinculacions i interrelacions entre les diverses ciències socials.

El tronc comú és la història econòmica. de la qual deriven els esquemes teòrics de l'economia i les explicacions institucionals de la societat.

Es interessant d'aturar-se en les reflexions d'aquest autor sobre les vinculacions entre economia i sociologia. Si més no, ens ajudaran a comprendre i solucionar entrabancs derivats de la situació de migrada institucionalització de la nostra disciplina en el nostre país. No és, pot ser, per atzar que la sociologia s'ensenyi a les Facultats de Ciències Econòmiques. Ni és casualitat que la voluntat d'interdisciplinarietat s'enfronti amb la tendència cap a la creixent divisió en compartiments estancs entre les ciències socials. La primera posició és la de Schumpeter: "tot tractat d'economia, que no es limiti a ensenyar una tècnica, en el sentit més estricte de la paraula, compta amb una introducció institucional que correspon a la sociologia més que no pas a la història econòmica" (Història del pensament econòmic, p. 56).

Schumpeter utilitza el terme de sociologia en el sentit d'una ciència particular, heterogènia, que tracta de l'anàlisi general dels fenòmens socials com ara, la mateixa societat, els grups socials, les classes, les relacions entre grups, la funció dels líders, etc. En un sentit més ampli, sociologia equival per aquest autor, a ciència social, és a dir, al conjunt de ciències humanes que es troben imbricades, coordinades i tenen parcialment camps comuns. Per exemple: l'economia, la jurisprudència, la ciència política, la història, l'ecologia, l'ètica i l'estètica descriptives. En l'últim cas, la sociologia feria referència a pautes de comportament moral i a l'art.

En el desenvolupament de la sociologia, Schumpeter considera com a determinant, la influència de la història i la incidència de conceptes d'altres ciències com la biologia i la psicologia. El Concepte de "l'orgànic" i la noció de l'individu en interrelació amb l'altri són presents en la seva idea de la sociologia com l'estudi dels conjunts de relacions entre els grups d'individus en un tot social.

Qüestió més rellevant per aquest economista és com hom s'aproxima a la sociologia, com s'estudia la ciència social. Aquesta pregunta no se la planteja el físic, embolcallat en la llarga experiència i tradició dels seus predecessors. En ciència social té, però, sentit qüestionar-ho, per la joventut relativa i conseqüent falta de sistematització en aquesta àrea de coneixement. La ciència social cerca encara de trobar llurs coordenades, marc teòric de referència, camp d'investigació, i perspectives de predicció. La popularitat d'aquesta jove ciència du el perill de pensar que qualsevol pot endinsar-se en el camí de lo social.

El perill es deriva de la dificultat de poder copsar la complexitat i les múltiples facetes de la realitat social que Schumpeter considera arrelades i entroncades en la història de cada poble o societat. Ara bé, l'objecte d'estudi d'una ciència es defineix, normalment, en termes abstractes. La societat com a entitat metafísica (la societat existiria per se) o com a construcció metodològica, s'han de poder explicar a través de la contemplació de la història de la humanitat. Heus ací, una empresa doblement ambiciosa. Per altra banda, abans de madurar, l'objecte d'estudi de la sociologia, en el sentit ampli que defineix Schumpeter, es divideix en parcel·les, diferenciades entre si, tant pel que fa al contingut com al mètode. Sorgeixen branques i especialitats de la sociologia, que en l'explicació dels fenòmens i problemes recapten necessàriament d'elements d'altres ciències socials com l'etnologia o l'economia. Es tanca doncs el cercle i s'obre el parèntesi de tantes preguntes i qüestions no sol·lucionades encara sobre la nostra disciplina. Malgrat el caràcter marginal de les aportacions schumpeterianes a la sociologia, és constructiu fer atenció a les impressions i opinions d'un autor que reflexiona des d'un altre angle, té una visió globalitzadora de la realitat i de com s'estudia en la seva complexitat.

Carlota Solé